

Søknad om støtte til innføring av lav- og nullutslippsteknologi i regi av Nordland fylkeskommune

---

Innledning

Nordland fylke er med sin langstrakte kystlinje landets største ferge- og hurtigbåtfylke, og har ansvaret for drift av 24 fylkesvegferjesamband og 29 hurtigbåtsamband. Driften av disse sambandene medfører bruk av 29 ferjer og 28 hurtigbåter. Reservefartøy kommer i tillegg. Fartøyene som drifter sambandene er av varierende standard, kvalitet og alder.

Ferje – og hurtigbåttjenestene kjøpes inn i samsvar med Lov om offentlig anskaffelse etter bruttoprinsippet. Dvs. at utøver gir pris på bakgrunn av kostnadene knyttet til fastsatt rutetilbud hvor oppdragsgiver beholder inntektene.

Innkjøpene er organisert både som rutepakker og enkeltsamband.

Stipulerte tall viser at totalt drivstofforbruk i ferjesektoren beløper seg til 19 000 000 liter marin olje pr. år, tilsvarende 51 700 tonn CO₂ pr. år. Tilsvarende tall for hurtigbåttektoren utgjør 15 000 000 liter marin olje og 41 000 tonn CO₂ pr. år. Potensialet for utslippsreduksjoner ved omlegging til null- og lavutslippsteknologi gjennom nye kontrakter er betydelig.

Nordland fylkeskommune har i Regional planstrategi for Nordland 2016–2020, pkt. 4– Miljø og bærekraftig utvikling – vedtatt følgende:

Klimaforandringen krever en dobbelt innsats for både å redusere utslipp av klimagasser samt igangsetting av tiltak for å redusere sårbarheten overfor klimaendringer. God risikoforståelse og beregninger av kost-nytte-effekten i forhold til klimatilpasningstiltak, er avgjørende for å kunne ta klimautfordringene på alvor.

Videre i pkt. 9 – Samferdsel – *Nasjonale føringer for miljø og utslipp, er viktige ledetråder når vi skal arbeide med transport og samferdsel.*

Ovennevnte legger dermed klare føringer for at fremtidige anbudsinnkjøp i sektorene skal legge til grunn bruk av mer miljøvennlige transportmidler enn i dag.

Prosjektnavn

Null- og lavutslippsteknologi for ferjer og hurtigbåter i Nordland.

Prosjektansvarlig

Bjørnar Klausen, e-post: bk@nfk.no, tlf. 907 20 743

Nordland fylkeskommune, Org.nr. 964982953

Kto.nr. 4750 40 25000, mrk. «800-samferdsel»

Andre prosjektdeltakere

Statens vegvesen – Ferjeforvaltning Region nord (gjennom SAMS vegadministrasjon).

Prosjektbeskrivelse

De nærmeste årene skal Nordland fylkeskommune utlyse en rekke anbuds konkurranser for drift av fergesamband. Oversikten nedenfor viser et utvalg eksisterende fergesamband med planlagt oppstart av ny kontrakt de nærmeste år. Kartlegging av mulighetsrom i forhold til null- og lavutslippsteknologi for disse sambandene planlegges gjennomført innen utgangen av 2017.

Samband	Planlagt oppstart	Planlagt kontraktsperiode
Vennesund-Holm	01.01.2019	8-10 år+ 2 år opsjon
Horn-Andalsvåg	01.01.2019	8-10 år+ 2 år opsjon
Horn-Igerøy	01.01.2019	8-10 år+ 2 år opsjon
Igerøy-Tjøtta	01.01.2019	8-10 år+ 2 år opsjon
Tjøtta-Forvik	01.01.2019	8-10 år+ 2 år opsjon
Festvåg-Misten	01.01.2020	8-10 år+ 2 år opsjon
Nesna-Levang	01.01.2021	8-10 år+ 2 år opsjon
Nesna-Nesnaøyene	01.01.2021	8-10 år+ 2 år opsjon
Jektvik-Kilboghavn	01.01.2021	8-10 år+ 2 år opsjon
Forøy-Ågskardet	01.01.2021	8-10 år+ 2 år opsjon

Tabell 1: Utvalgte fylkesvegfergesamband i Nordland.

Opplistede samband i tabell 1 utgjør 10 av i alt 24. Resterende 14 samband vil også være aktuelle i forhold til overgang til null- og lavutslippsteknologi. Tabell 1 angir sambandene som skal kartlegges i 2017. Øvrige samband planlegges kartlagt i 2018 og 2019.

Planlagt oppstart (ref. tabell 1) er i stor grad satt ut fra varighet av gjeldende kontrakter. For å gi økte muligheter for bruk av miljøvennlig teknologi, ser Nordland fylkeskommune på muligheten for å tilrettelegge konkurransene for trinnvis innfasing av driftsmiddel med ny

teknologi. Dette gjelder særlig i de tilfeller der det er kort tid til planlagt oppstart av ny kontrakt. Planlagt kontraktperiode kan tilpasses for de enkelte kontrakter.

Hurtigbåt

Hurtigbåtanbud	Anbudsperiode	Opsjon
Nordfolda	01.09.10-31.08.15	1+1 år
Øksnes - Vestbygd	01.02.12-31.01.20	1+1 år
Beiarfjorden	01.10.11-30.09.16	1+1 år
Hadsel	01.07.13-30.06.21	1+1 år
Visten	01.03.13-28.02.21	1+1 år
Træna lokal	20.02.15-19.02.19	1+1 år
Rødøy og Melfjordbotn	20.10.14-18.10.16	4+3+1 mnd.
Regionpendelen	01.10.15-30.09.16	3+3+3 mnd.
Herøy	01.09.15-31.08.18	1+1 år
Træna	01.09.15-31.08.18	1+1 år
Bodø - Sandnessjøen (NexI)	01.01.15-31.12.17	6+6 mnd.
Bodø - Svolvær (NexII)	01.01.15-31.12.17	6+6 mnd.
Bodø - Væran	01.01.15-31.12.17	6+6 mnd.
Bodø - Ytre Gildeskål	01.01.15-31.12.17	6+6 mnd.
Bodø - Helnessund	01.01.15-31.12.17	6+6 mnd.
Rødøy	01.05.15-31.12.17	6+6 mnd.
Meløy	01.04.16-31.03.20	1+1 år
Tysfjord	01.01.15-31.10.16	2+2+2 mnd.
Tysfjord- nytt	01.05.17-30.04.21	1+1 år
Lurøy	01.07.15-30.06.17	1+1 år
Bindaleidet-Harangsfjord	01.04.16-31.03.19	1+1 år
Sauren-Brønnøysund	01.04.16-31.03.19	1+1 år
Rørøy-Brønnøysund	01.04.16-31.03.19	1+1 år
Brønnøysund-Sandnessjøen	01.04.16-31.03.19	1+1 år
Gildeskål lokal	01.04.16-31.03.20	1+1 år
Evenes - Kjeldebotn	01.01.16-31.12.16	6+6 mnd.
Reinefjorden	01.01.16-31.12.16	6+6 mnd.
Øksneshamn-Kvannkjosen	01.01.13-31.12.14	6+6+6+6 mnd.
Øksneshamn-Kvannkjosen nytt	01.01.17-31.12.17	3+3+3+3 mnd.
Smiberget - Hov	01.01.16-31.12.16	6+6 mnd.
Kystgodsruta	01.01.14-31.12.21	1+1 år
Hemnesberget-Brennesvik	Løpende tilskudd midlertidig drift	
Helligvær	Løpende tilskudd	
Aldersundet	Løpende tilskudd skoleskyss	
Brasøy	Løpende tilskudd skoleskyss	

Tabell 2: Hurtigbåtsamband i Nordland

Fartøyene som benyttes i hurtigbåtdriften i Nordland i dag er for en stor del gamle og umoderne. Som det fremgår av tabellen står mange samband for tur til å konkurransenutsettes innen få år. For å rigge fremtidige fartøyer iht. null- og lavutslippsteknologi er det viktig at også hurtigbåtsektoren utredes nærmere iht. dette.

Hva søkes utredet?

Det søkes midler til å belyse teknisk mulighetsrom med hensyn til overgang til null- og lavutslippsteknologi for sambandene i Nordland. I dette ligger også kartlegging av tilgjengelig infrastruktur og synliggjøring av mulige tiltak. Vurderinger av ruteplaner bør inngå i dette arbeidet, hvor investeringsbehov må vurderes opp mot operativ drift. Dette for å kunne optimere kostnader opp mot miljøgevinst.

Siden sambandene må konkurransenutsettes i nær fremtid, søkes det midler knyttet til ekstern hjelp for utarbeidelse av nye konkurransegrunnlag. I dette ligger at Nordland fylkeskommune er opptatt av at konkurransegrunnlagene skal utformes slik at gjeldende støtteordninger knyttet til null- og lavutslippsteknologi skal komme til anvendelse. Dette vil være avgjørende for at det skal være mulig å få på plass denne type teknologi, der det ellers ikke vil være økonomisk forsvarlig å gjennomføre innenfor fylkeskommunens økonomiske rammer.

Samband	Forbruk liter MGO pr. år	Utslipp CO ² tonn pr. år
Vennesund-Holm	3 680 378	10 011
Horn-Andalsvåg		
Horn-Igerøy		
Igerøy-Tjøtta		
Tjøtta-Forvik		
Festvåg-Misten	652 882	1 776
Nesna-Levang	1 741 670	4 738
Nesna-Nesnaøyene		
Jektvik-Kilboghavn	1 718 249	4 673
Forøy-Ågskardet		
SUM	7 793 179	21 198

Tabell 3: Potensielle utslippsreduksjon, forbruk MGO og utslipp CO² -utslippsfaktor 2,72tonn CO²/m³ MGO

Statens vegvesen sentralt har pr. i dag en løpende rammeavtale med DNV GL knyttet til ekstern bistand i arbeidet med utvikling og innføring av lav- og nullutslippsteknologi innenfor ferjedriften. Nordland fylkeskommune vil ta mulighet til å tre inn i denne avtalen gjennom SAMS vegadministrasjon, noe som medfører at det ikke medgår tid til anskaffelsesprosesser og bidrar til at arbeidet kan iverksettes innen kort tid. Fylkeskommunen er også kjent med at DNV GL tidligere har vært involvert i denne type arbeid for miljøtilpassede løsninger tilknyttet både fylkes- og riksvegferjesamband.

I tillegg søkes det midler til tidsavgrenset prosjektstilling internt i fylkeskommunen. Prosjektstillingen skal ivareta sentrale og lokale krav knyttet til lav- og utslippsteknologi på hurtigbåt og ferje i Nordland. Teknologisk utvikling knyttet til fylkeskommunens

ansvarsområde innenfor transport er i rask utvikling. Det som er aktuelt i dag, kan være uaktuelt i morgen.

Nordland fylkeskommune opplever en betydelig reduksjon i statlige overføringer gjennom inntektssystemet. Og det er derfor ikke vært mulig å etablere denne typer stillinger innenfor dette fagområdet tidligere, noe det nå gjennom aktuelle støtteordning vil være mulighet for.

En prosjektstilling som nevnt ovenfor, sett i sammenheng med ekstern kompetanse fra DNV GL, vil være en god kombinasjon for fylkeskommunen til å øke kunnskapsnivået knyttet til lav – og nullutslippsteknologi innenfor sektoren.

Dette er en type kompetanse som også kan komme til nytte for realisering av lav – og nullutslipp på buss, som også inngår i fylkeskommunens portefølje. Trolig vil dette også kunne gi «smitteeffekter» til andre transportområder i Nordland for øvrig.

Erfaring fra andre prosjekter innenfor fartøysektoren i Norge viser at det vil være nyttig å benytte opparbeidet kompetanse ved ekstern samarbeidspartner da denne type anskaffelse krever spisskompetanse. Bruk av ekstern kompetanse i kombinasjon med ny og eksisterende kompetanse i organisasjonen, vil også gi generell og varig kompetanseheving innenfor fagområdet.

Aktiviteter

- **Analyse av teknisk mulighetsrom og kost-/nyttebetraktning for sambandene:**
  - Kartlegging og kostnadsberegninger med hensyn til:
    - Energibehov
    - Investeringskostnader for batteriløsninger land og sjø
      - Vurderinger opp mot støtteordninger Enova og NOx-fond.
    - Oppgraderingsbehov strømmnett
    - Operasjonelle tilpasninger og lønnsomhetsvurderinger
    - Totalvurdering mot kontraktperiode
- **Utarbeide konkurransegrunnlag**
  - Valg av teknologisk løsning for det enkelte samband/-pakke.
  - Fastsetting av krav og valgkriterier (miljøvekting) hvor støtteordninger i regi av Enova og NOx-fond er hensyntatt.
  - Evalueringsmodell for tilbud ut fra pris og miljø
    - Utarbeidelse av modell for evaluering.
    - Ekstern bistand ved innfasing av modell gjennom konkurransen.

Fremdriftsplan

	2016	2017				2018			
	Kvartal	Kvartal				Kvartal			
	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Analyse teknisk mulighetsrom etc.									
Utarbeide konkurransegrunnlag (10 samband)									
Utllysning av konkurranser									
Analyse teknisk mulighetsrom etc.									
Utarbeide konkurransegrunnlag (14 samband)									

Budsjett

Aktivitet		Budsjett NOK eksl. mva
Analyse av teknisk mulighetsrom – ferge		
Ekstern bistand	DNV GL	900 000
Intern ressursbruk merarbeid	2 mnds. verk	150 000
Reisekostnader ekstern	DNV GL	140 000
Reisekostnader intern	10 samband	90 000
Delsum		1 280 000
Utarbeidelse av konkurransegrunnlag – ferge		
Ekstern bistand	DNV GL	450 000
Ekstern bistand	Juridisk vurdering	150 000
Intern ressursbruk merarbeid	2 mnds. verk	150 000
Delsum		750 000
Sum kostnader fergesamband 2017	ref. tab. 1 og 3	2 030 000
Analyse av teknisk mulighetsrom for resterende fergesamband 2018–2019	14 samband	1 790 000
Sum kostnader fergesamband 2017–2019		3 820 000
Intern kompetanse – hurtigbåt		980 000
Sum omsøkt beløp		4 800 000